

LISTA TEMATÓW
NA WEWNĘTRZNY
EGZAMIN MATURALNY
Z JĘZYKA POLSKIEGO

W ROKU SZKOLNYM 2013/2014

PRZYGOTOWANA
PRZEZ NAUCZYCIELI POLONISTÓW
LXX LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCEGO
IM. ALEKSANDRA KAMIŃSKIEGO

WARSZAWA, 10 KWIETNIA 2013

I. Literatura

1. Porównaj różne sposoby funkcjonowania motywu winy i kary w literaturze. W swoich rozważaniach wykorzystaj wybrane utwory.
2. Odwołując się do wybranych utworów literackich XX (i ewentualnie XXI) wieku, omów motywy i sposoby poszukiwania wartości życiowych przez bohaterów literackich.
3. Literackie reinterpretacje mitów antycznych. Odwołując się do wybranych przykładów, scharakteryzuj sposoby i cele tego literackiego zjawiska.
4. Prześledź i zanalizuj sposób i funkcje przedstawiania obyczajów i zwyczajów ludowych w wybranych utworach literatury polskiej.
5. Literatura wobec historii. Odwołując się do wybranych utworów, ukaż zależności pomiędzy ważnymi wydarzeniami historycznymi a literaturą polską.
6. Zaprezentuj i porównaj sposoby wykorzystania motywu miasta w literaturze różnych epok.
7. Poeci o mieście. Na podstawie wybranych wierszy porównaj przedstawione w nich wizje miasta.
8. Porównaj obrazy Warszawy ukazane w literaturze współczesnej (np. M. Hłasko, L. Tyrmand, M. Nowakowski, T. Konwicki).
9. Różne spojrzenia na wieś i jej mieszkańców w literaturze polskiej. Przeanalizuj zagadnienie na wybranych przykładach z różnych epok.
10. Prześledź sposób i funkcję wykorzystania szlacheckiego (ziemiańskiego) dworku w literaturze polskiej XIX i XX wieku. Odwołaj się do wybranych przykładów.
11. Różne obrazy przyrody w literaturze. Przedstaw sposoby ich kreowania i funkcje w wybranych utworach.
12. Różne obrazy gór w literaturze. Przedstaw sposoby ich kreowania i funkcje w wybranych utworach.
13. Nauczyciel i uczeń w literaturze. Omów temat, odwołując się do wybranych utworów.
14. Jakie wizerunki Boga tworzy sztuka słowa? Rozważ temat, odwołując się do wybranych dzieł literackich.
15. Przyjaźń jako wartość. Omów temat, odwołując się do wybranych utworów literatury XIX wieku i/lub współczesnej.
16. Zaprezentuj różne wizerunki dziecka w literaturze XIX i XX wieku.
17. Polskie mity narodowe i polemika z nimi. Omów temat, odwołując się do wybranych utworów literackich różnych epok.
18. Odwołując się do znanych ci wizerunków cudzoziemca w literaturze polskiej, omów różne aspekty cudzoziemskości – psychologiczne, egzystencjalne, obyczajowe.
19. Nurt klasyczny w poezji XX-wiecznej. Omów najważniejsze cechy poetyki i postawę podmiotu mówiącego w wybranych przykładach.
20. Rola tradycji romantycznej w literaturze drugiej połowy XIX w. i w wieku XX. Omów przykłady, ukazujące różne stanowiska autorów.
21. Kobiety poetki i ich liryka. Przedstaw zagadnienie, odwołując się do poezji XIX i XX wieku.
22. Satyra, ironia, groteska w literaturze. Omów na wybranych przykładach.
23. Motywy arkadyjskie w literaturze. Porównaj sposoby ich prezentacji i funkcje w utworach różnych epok.
24. Biblia w literaturze. Na podstawie analizy tekstów literackich z różnych epok przedstaw sposoby i funkcje nawiązań do Księgi nad Księgami.
25. Zło jako wyzwanie, wobec którego człowiek musi się jednoznacznie opowiedzieć. Omów zagadnienie, odwołując się do wybranych utworów z XIX i XX (lub XXI) wieku.
26. Między obowiązkiem walki ze złem a pokusami życia. Rozwiń temat, ukazując postawy bohaterów literackich dokonujących wyboru drogi życiowej.
27. Dzieło literackie świadectwem zmagania człowieka z cierpieniem. Zanalizuj problem na podstawie wybranych dzieł literatury XIX wieku i współczesnej.

28. Różne wizerunki anioła w literaturze. Rozważ temat, odwołując się do wybranych dzieł literackich z różnych epok.
29. Jakie wizerunki sił zła tworzy sztuka słowa? Rozważ temat, odwołując się do wybranych dzieł literackich.
30. Dygresyjność jako sposób kształtowania narracji. Omów zjawisko na podstawie wybranych przykładów.
31. Omów i porównaj katastroficzne wizje świata, zawarte w wybranych utworach literackich XX i/lub XXI wieku.
32. Mitologizacja i demitologizacja jako sposoby pokazywania wybitnych jednostek. Rozważ problem, odwołując się do wybranych utworów literackich różnych epok.
33. Dylematy moralne patriotów i spiskowców w literaturze różnych epok. Omów na podstawie wybranych utworów.
34. Martyrologia narodu polskiego w XIX i XX wieku. Porównaj sposoby ujęcia problemu, odwołując się do wybranych utworów literackich.
35. Młodzież wobec wyzwań historii. Porównaj postawy młodych w dwóch wybranych epokach literackich, wykorzystując wybrane utwory.
36. Losy jednostki uwikłanej w historię. Przedstaw i omów różne kreacje bohaterów literackich na tle ważnych wydarzeń dziejowych. Odwołaj się do utworów z różnych epok.
37. Relacje polsko-żydowskie w literaturze pięknej. Zanalizuj problem, odwołując się do wybranych przykładów.
38. Obrazy bitew w literaturze polskiej. Przedstaw i określ ich rolę w wybranych utworach różnych epok.
39. Literackie portrety wodzów. Przedstaw i porównaj, wykorzystując wybrane przykłady z różnych epok.
40. Literatura a polityka. Na wybranych przykładach literatury XX – i ewentualnie XXI - wieku omów, w jaki sposób pisarze reagowali na bieżące wydarzenia.
41. Wizerunek człowieka zniewolonego w powieściach XX w. Omów funkcje tego motywu, odwołując się do wybranych przykładów.
42. Socrealizm - poezja pod kontrolą. Na podstawie wybranych utworów przedstaw problematykę i zespół typowych chwytów stylistycznych.
43. Zróżnicowany wizerunek Niemca czasów II wojny światowej. Rozważ problem na podstawie wybranych tekstów literatury polskiej lub światowej.
44. Literacka reinterpretacja postaci i zdarzeń historycznych. Przedstaw problem, analizując dowolnie wybrane teksty literackie.
45. Polacy w satyrze i karykaturze literackiej. Przedstaw sposoby kreowania portretów i ich funkcje.
46. Sztuka opowiadania – różne kreacje narratora i ukształtowania narracji w epice. Porównaj wybrane przykłady i zinterpretuj je.
47. Sposób konstruowania świata przedstawionego w utworach groteskowych. Omów zagadnienie, odwołując się do wybranych utworów literackich.
48. Tradycja literacka kontynuowana i odrzucana w literaturze dwudziestolecia międzywojennego. Omów zjawisko na wybranych przykładach.
49. Polemiki, spory, prowokacje – starcia pokoleń literackich. Omów zagadnienie na przykładach wybranych utworów.
50. „Poezja rupieci”. Zainteresowanie przedmiotami codziennego użytku w poezji współczesnych twórców. Omów sposoby i funkcje tego zjawiska literackiego.
51. Obraz świata w poezji Nowej Fali. Omów sposób jego ujęcia, odwołując się do wybranych wierszy.
52. Literatura faktu. Zanalizuj i zinterpretuj na wybranych przykładach to zjawisko kulturowe XX i XXI wieku.
53. Na wybranych przykładach z różnych epok objaśnij funkcję konwencji onirycznej w kreowaniu świata przedstawionego.

54. Monologi bohaterów literackich jako sposób ich autoprezentacji. Rozważ zagadnienie, odwołując się do wybranych przykładów.
55. Czemu służy motyw maski w literaturze i w jaki sposób zostaje do niej wprowadzony? Przedstaw zagadnienie na wybranych przykładach.
56. Autor jako bohater. Scharakteryzuj i oceń sposoby autokreacji w wybranych dziennikach i pamiętnikach XX wieku.
57. Zanalizuj pojęcie retrospekcji i wskaż na wybranych przykładach jej rolę w kompozycji tekstu literackiego. W swoich rozważaniach odwołaj się do wybranych przykładów utworów z różnych epok.
58. Rola lektur w kształtowaniu charakterów postaci literackich. Przedstaw temat na wybranych przykładach.
59. Komizm, tragizm, patos, ironia. Omów funkcję jednej z podanych kategorii estetycznych w wybranych utworach romantycznych.
60. Wpływ miłości na osobowość bohatera. Przedstaw temat w wybranych tekstach literackich XX i XXI wieku.
61. Miłość - cierpienie, zabawa, radość, zapomnienie czy ....? Porównaj sposoby ukazywania tego uczucia w erotykach różnych autorów.
62. Ideał męczyzny w literaturze. Przedstaw sposoby jego kreowania i funkcje na podstawie wybranych utworów z dwóch różnych epok.
63. Dom w autobiografii i powieści o dzieciństwie. Rozważ różne sposoby funkcjonowania motywu na wybranych przykładach.
64. Dzieciństwo jako kraina mityczna. Porównaj różne obrazy „kraju lat dziecińczych” w literaturze.
65. Rodzina jako motyw literacki. Omów i oceń wzorce rodzinne prezentowane w literaturze wybranych epok.
66. Przeanalizuj sposób wykorzystania motywu ojca w wybranych utworach literackich z różnych epok.
67. Porównaj literackie obrazy relacji między kobietą a mężczyzną. Wykorzystaj wybrane utwory z różnych epok.
68. Porównaj funkcje i znaczenie motywu wiosny w wybranych utworach różnych epok.
69. Wileńszczyzna i jej rola w utworach A. Mickiewicza, Cz. Miłosza i T. Konwickiego. Omów na wybranych przykładach.
70. Motyw filistra w literaturze XIX i XX wieku. Określ jego funkcjonowanie na wybranych przykładach.
71. Motyw mater dolorosa w literaturze. Określ jego funkcjonowanie w wybranych dziełach.
72. Motyw ars poetica w wybranych utworach autorów różnych epok. Rozważ podobieństwa i różnice w ujęciu tego zagadnienia.
73. Przewroty społeczne i rewolucje jako temat literatury różnych epok. Omów na wybranych przykładach.
74. Różne oblicza Matki Boskiej w literaturze. Omów na wybranych przykładach
75. Jak bohaterowie literaccy wypełniają powołanie lekarza? Odwołując się do wybranych utworów, scharakteryzuj postawy oraz dramatyczne wybory związane z wykonywaniem tego zawodu.
76. Psychika zbrodniarza jako temat literacki. Zaprezentuj, odwołując się do wybranych dzieł.
77. Współcześni księża-poeci i ich przesłanie dla świata oraz człowieka. Scharakteryzuj twórczość trzech twórców.
78. Interpretując wybrane utwory poetyckie, ukaż bogactwo przesłań w twórczości poetyckiej Zbigniewa Herberta.
79. Interpretując i analizując wybrane utwory, ukaż indywidualność twórczą Wisławy Szymborskiej jako poetki współczesnej.

80. Mistrzowie i uczniowie wśród twórców literatury. Przedstaw ujawniające się w dziełach tych drugich zależności od tekstów wielkich poprzedników.
81. Święty Franciszek z Asyżu jako inspiracja literacka wielu epok. Omów funkcjonowanie tego motywu na wybranych przykładach.
82. Nastroje końca wieku XIX i XX - obawy czy nadzieje? Porównaj refleksje pisarzy obu okresów, odwołując się do wybranych tekstów.
83. Porównaj sposoby budowania nastroju grozy w literaturze XIX wieku i współczesnej. Czemu służy budzenie lęku w czytelniku?
84. Dialog twórców literatury z filozofami. Przedstaw problem na wybranych przykładach dzieł literatury dawnej lub/i współczesnej.
85. Relatywizm czy absolutyzm moralny? Jakie rozwiązania proponuje literatura? Omów problem, analizując wybrane przykłady literackie.
86. Rozważ problem wpływu władzy na osobowość władcy, wykorzystując wybrane utwory literatury polskiej i obcej.
87. Kryzys wartości i jego odbicie w literaturze. Rozważ problem na przykładach literackich Młodej Polski i literatury współczesnej.
88. Udowodnij, że polscy pisarze interesowali się egzotyką. Wybierz i omów przykłady z dwóch epok.
89. Odwołując się do wybranych tekstów literackich i biografii autorów, omów fenomen „twórców przeklętych”.
90. Pisarze współcześni wobec tradycyjnej kultury chłopskiej. Omów różne konwencje przedstawiania obrazu wsi na wybranych przykładach literatury XX – i ewentualnie XXI wieku.
91. Odwzorowanie świata, prowokacja, eksperyment artystyczny. Przedstaw swoje refleksje na temat najnowszej literatury polskiej (np. O. Tokarczuk, A. Stasiuk, T. Tryzna, P. Huelle).
92. Bale i ich funkcja w literaturze różnych epok. Przedstaw zagadnienie, odwołując się do wybranych przykładów.
93. Portrety władców Polski. Odwołując się do wybranych utworów, porównaj postaci królów, ich stosunek do ojczyzny oraz uczucia narodu wobec panujących.
94. Różne ujęcia i różne funkcje motywu rozstania w literaturze XIX i XX wieku. Zinterpretuj problem, odwołując się do wybranych utworów.
95. Bohaterowie niepokodzeni ze światem. Porównaj przyczyny i formy buntu w literaturze dwóch wybranych epok.
96. Różne ujęcia tragizmu i bohatera tragicznego w literaturze antycznej, romantycznej i współczesnej. Omów temat, analizując wybrane przykłady.
97. Literackie obrazy śmierci i umierania. Określ i porównaj ich funkcje w utworach różnych epok.
98. Literackie obrazy macierzyństwa. Wykorzystując wybrane przykłady, porównaj różne ujęcia motywu.
99. Sytuacja zagrożenia jako motyw literacki. Omów jego funkcje na podstawie wybranych utworów literackich.
100. Motyw muzyki w literaturze. Odwołując się do wybranych przykładów, przedstaw sposoby i funkcje jego ujęcia.
101. Ekspiacja (odkupienie win) jako droga powrotu do człowieczeństwa. Omów temat, analizując wybrane przykłady.
102. Architektura średniowiecza jako motyw literacki. Określ jego funkcje na podstawie analizy wybranych przykładów z co najmniej dwóch epok.
103. Analizując wybrane utwory, przedstaw różne sposoby ujęcia tematu emigracji w literaturze polskiej XIX i XX wieku.
104. Analizując wybrane utwory, zbadaj związek symbolu obecnego w dziele literackim z wymową tekstu.

105. Utwór literacki jako zwierciadło czasów, w których powstał. Rozważ problem, wykorzystując wybrane utwory różnych epok.
106. Poezja Zbigniewa Herberta, Czesława Miłosza i Wisławy Szymborskiej na tle tradycji antycznej i biblijnej. Omów temat, analizując wybrane przykłady.
107. Portrety karierowiczów w literaturze. Omów temat, analizując wybrane przykłady
108. Tradycja barokowa w poezji współczesnej. Porównaj sposoby nawiązań i ich funkcje w wierszach wybranego poety / wybranych poetów.
109. Dramat człowieka uwiedzionego przez fałszywą ideę. Przedstaw, odwołując się do wybranych utworów literackich.
110. Między Ojczyzną a Syncyzną. Porównaj Sienkiewiczowską i Gombrowiczowską wizję polskości.
111. Omów motyw proroka i proroctwa w literaturze polskiej i obcej. Wykorzystaj samodzielnie wybrane przykłady.
112. Literackie portrety szkoły i nauczycieli. Przedstaw i porównaj, odwołując się do wybranych utworów.
113. Powstanie warszawskie jako temat literatury. Przedstaw różne sposoby opisywania tego wydarzenia.
114. Codziennosc, zwykłe życie, szary człowiek jako tematy literackie. Omów temat, analizując wybrane przykłady.
115. Córki – bohaterki literatury pięknej. Zaprezentuj temat, odwołując się do wybranych przykładów literackich.
116. Syn – bohater literatury pięknej. Zaprezentuj temat, odwołując się do wybranych przykładów literackich.
117. Reportaże Ryszarda Kapuścińskiego jako głos w obronie godności człowieka oraz oskarżenie tyranii. Wykorzystując wybrane teksty pisarza, ukaz humanistyczny wymiar reportaży ich autora.
118. Różnorodne ujęcia motywu samotności, wyobcowania, alienacji w literaturze na przestrzeni epok. Omów temat, analizując wybrane przykłady.
119. Kobiety o kobietach. Odwołując się do wybranych przykładów ukaz, jak pisarki przedstawiają rolę płci pięknej w społeczeństwie.
120. Sen jako odbicie wnętrza człowieka. Na podstawie wybranych przykładów porównaj różne ujęcia motywu.
121. Strach i ukryte źródła lęku jako motyw literacki. Przedstaw, odwołując się do wybranych przykładów.
122. Indywidualizm i odmiennosc. Odwołując się do wybranych bohaterów literackich, omów dobre i złe strony tego zjawiska.
123. Lęki zbiorowosci i niepokoje bohaterów w powieściach Bolesława Prusa. Omów problem, analizując wybrane dzieła autora.
124. Motyw podróży w literaturze. Odwołując się do wybranych przykładów, przedstaw różne ujęcia tego wątku.
125. Refleksja o świecie i człowieku w literackich opisach podróży. Przedstaw i porównaj wybrane przykłady z literatury dawnej i współczesnej.
126. Świat Afryki w literaturze. Porównaj różne jego kreacje, odwołując się do wybranych przykładów z literatury polskiej i/lub obcej.
127. Stosunek do „dzikich” ukazany w literaturze różnych epok. Omów na podstawie wybranych utworów.
128. Obraz obozów zagłady w literaturze. Odwołując się do wybranych przykładów, przedstaw różne ujęcia tego tematu.
129. Przedstaw przejawy radości życia w wybranych tekstach literackich różnych epok. Zbadaj ich związek ze światopoglądem.
130. Sport w literaturze. Odwołując się do wybranych przykładów, omów różne przykłady ujęcia tego motywu.

131. Problematyka moralna w twórczości Williama Szekspira. Scharakteryzuj zagadnienie, odwołując się do wybranych dramatów pisarza.
132. Problematyka moralna w prozie Fiodora Dostojewskiego. Odwołując się do wybranych przykładów, przedstaw zagadnienie.
133. Zjawy, upiory, widma... w literaturze dwu wybranych epok. Omów zjawisko i określ jego funkcję.
134. Folklor warszawski jako źródło inspiracji literackiej. Zanalizuj funkcje motywów folklorystycznych w wybranych utworach.
135. Bolesław Leśmian - „poeta osobny”. Omów charakterystyczne tematy, motywy i poetykę artysty.
136. Refleksja o współczesności w poezji polskiej po roku 1945. Przedstaw, odwołując się do wybranych wierszy różnych autorów.
137. Świat uniwersalnych wartości w poezji Cypriana Norwida. Omów, odwołując się do wybranych utworów.
138. Czesław Miłosz - „Proteusz polskiej literatury”. Odwołując się do wybranych utworów, przedstaw różnorodność tematyczną i formalną twórczości Noblisty.
139. Analizując wybrane utwory literackie, omów różne zjawiska świata nadprzyrodzonego występujące w literaturze i określ ich funkcję w dziele.
140. Problemy społeczne i trudy życia w PRL-u jako temat literatury i filmu. Przedstaw zagadnienie, odwołując się do wybranych utworów.
141. Polacy wobec Holocaustu. Omów zagadnienie, ukazując różne postawy przedstawione w wybranych tekstach kultury.
142. Świat według Marka Hłaski. Omów zagadnienie, odwołując się do wybranych utworów pisarza.
143. Literackie obrazy miasta jako przestrzeni życiowej. Omów, odwołując się do wybranych przykładów z różnych epok.
144. Motyw snu i jego funkcje w utworze literackim. Porównaj, wykorzystując wybrane utwory XIX i XX (i/lub XXI) wieku.
145. Everyman w absurdalnym świecie. Omów zagadnienie, ukazując różne sposoby realizacji motywu.
146. Bohater literacki wobec wyboru między dobrem a złem. Rozważ zagadnienie, odwołując się do wybranych przykładów.
147. Motyw tańca w literaturze. Omów jego rolę i sposób prezentacji w wybranych utworach.
148. Wpływ holocaustu na psychikę człowieka. Omawiając temat, wykorzystaj twórczość wybranych pisarzy XX wieku.
149. Wieszcz, moralizator, sumienie narodu...różne koncepcje na temat roli artysty w życiu społecznym. Omów temat, analizując wybrane przykłady różnych epok.
150. Walka dobra ze złem w literaturze fantasy. Rozważ zagadnienie, odwołując się do wybranych przykładów.
151. Tytuł i motto jako klucze do interpretacji dzieła literackiego. Ukaż ich znaczenie w wybranych utworach.
152. „Największym szczęściem jest mieć wielką pasję.” Rozważ tę myśl, odwołując się do wybranych przykładów literackich.
153. Czekać na śmierć – czyli jak i w czym odnaleźć sens życia, kiedy brak już nadziei. Rozwiń temat w oparciu o wybrane utwory z literatury współczesnej.
154. Funkcje rekwizytów w literaturze /np. jabłko, pierścień, sztylet, korona, fajka/. Omów na wybranych przykładach.
155. Porównaj różne sposoby kreowania utopii i antyutopii w literaturze.

156. Odwołując się do wybranych przykładów, przedstaw rolę wizji i prorocstwa w literaturze polskiej i obcej.
157. Skąd zło? Odwołując się do wybranych przykładów, ukaż literackie propozycje odpowiedzi na to pytanie.
158. Obraz młodego pokolenia w najnowszej prozie polskiej. Omów, odwołując się do utworów różnych autorów.
159. Odwołując się do wybranych wierszy Stanisława Grochowiaka, omów związki jego poezji z literaturą baroku.

II. Związek literatury z innymi dziedzinami sztuki

1. Omów na wybranych przykładach związki literatury i sztuki XX w. z osiągnięciami psychologii.
2. Indywidualiści, odmieńcy, szaleńcy. Omów zagadnienie, przedstawiając wybranych bohaterów literackich i filmowych
3. Kraina wiecznej szczęśliwości w literaturze i sztukach plastycznych. Odwołując się do wybranych przykładów, omów różne funkcje wykorzystania motywu Arkadii.
4. Współczesne wersje motywu Madonny w literaturze i sztuce współczesnej. Omów na wybranych przykładach.
5. Portret matki w literaturze i sztuce. Przedstaw różne ujęcia tego toposu, odwołując się do wybranych przykładów dzieł.
6. Wykorzystywanie sztuki na użytek ideologii. Prześledź i oceń to zjawisko, odwołując się do literatury, filmu i sztuk plastycznych.
7. Socrealizm w literaturze, sztuce, filmie. Przedstaw i porównaj różne sposoby funkcjonowania tego kierunku w wybranych tekstach kultury.
8. Symbolizm jako zjawisko w literaturze i sztuce XIX i XX wieku. Omów je, odwołując się do wybranych dzieł.
9. Porównaj impresjonistyczne obrazowanie w literaturze i malarstwie XIX i XX wieku.
10. Rozważ, jak historia naszego narodu wpłynęła na tematykę różnych tekstów kultury. Wykorzystaj wybrane przykłady z różnych dziedzin.
11. Architektura gotyku i jej literackie egzemplifikacje. Rozważ problem, wykorzystując wybrane przykłady.
12. W jaki sposób mitologia jest obecna w literaturze i sztuce XX (XXI) wieku? W swoich rozważaniach wykorzystaj wybrane przykłady.
13. Zinterpretuj i oceń wybrane adaptacje dzieł literackich dokonane przez Andrzeja Wajdę.
14. Zaprezentuj swoje rozważania o tych dziełach literackich i filmowych, które wpływają na kształtowanie systemu wartości młodego człowieka początku XXI wieku.
15. Różne funkcje motywu ogrodu w literaturze i sztuce. Omów na wybranych przykładach.
16. Porównaj różne interpretacje powstania narodowowyzwoleńczego, jakie wypływają z tekstów literackich i dzieł sztuki.
17. Heroizacja czy deheroizacja powstańca? Rozważ problem, wykorzystując utwory literackie XIX i XX wieku oraz wybrane dzieła innych dziedzin (lub innej dziedziny) sztuki.
18. Różne sposoby kreowania postaci historycznych w literaturze, filmie i malarstwie. Rozważ zagadnienie, wykorzystując wybrane przykłady.

19. Powstanie warszawskie jako temat literatury i innych tekstów kultury. Przedstaw różne sposoby ukazywania tego wydarzenia oraz wymowę zaprezentowanych przez Ciebie dzieł.
20. Ukaż różne obrazy śmierci w literaturze i sztuce dwóch wybranych epok. Omów ich funkcje i symbolikę.
21. Podróże na Wschód – fascynacja Orientem w literaturze, malarstwie i muzyce. Omów temat, odwołując się do wybranych utworów.
22. Różne wcielenia diabła – porównaj obrazy i funkcje w wybranych tekstach kultury.
23. Deformacja świata i jej funkcje w różnych tekstach kultury. Omów zagadnienie, odwołując się do wybranych przykładów dzieł XX wieku.
24. Brzydota jako kategoria estetyczna. Omów jej funkcje w literaturze i sztukach plastycznych wybranej epoki / wybranych epok.
25. Fascynacja kulturą ludową w literaturze i sztuce. Rozważ problem, wykorzystując wybrane teksty kultury.
26. Przedstaw funkcję i symbolikę tańca w wybranych utworach literackich, filmowych i malarskich.
27. Przedstaw funkcję i symbolikę motywu ucztowania w wybranych tekstach kultury.
28. Warszawa jako temat literatury, filmu, obrazu. Rozważ zagadnienie, odwołując się do wybranych przykładów.
29. Architektura Warszawy i jej literackie opisy. Porównaj, odwołując się do wybranych przykładów.
30. Literackie opisy architektury. Rozważ ich funkcje w wybranych utworach.
31. Pejzaż i sposoby jego kreowania w dziełach literackich i malarstwie różnych epok – omów na wybranych przykładach.
32. Pejzaż górski w liryce a krajobraz gór w malarstwie lub fotografii. Porównaj wybrane teksty kultury.
33. Noc – sposoby jej ujęcia i znaczenie w dziełach literackich i malarskich. Omów temat, odwołując się do wybranych przykładów.
34. Świat prowincji w literaturze i malarstwie. Dokonaj analizy porównawczej wybranych dzieł.
35. Ekspresjonizm jako zjawisko w literaturze i sztuce XX wieku. Omów zjawisko, odwołując się do wybranych dzieł.
36. Kierunki awangardowe w literaturze i sztuce XIX i XX wieku. Przedstaw i zanalizuj zjawisko, odwołując się do wybranych dzieł kultury.
37. Realizm w literaturze i malarstwie XIX i XX wieku. Odwołaj się do wybranych przykładów.
38. Kara jako konsekwencja zbrodni. Omów zagadnienie, zwracając uwagę na sposób jego ujęcia w wybranych utworach literackich i w filmie.
39. Stosunek twórców Młodej Polski do życia i śmierci. Omów na przykładzie wybranych tekstów kultury.
40. Odejście od sztuki przedstawiającej w literaturze i sztukach plastycznych. Ukaż zjawisko, odwołując się do wybranych dzieł sztuki nowoczesnej.
41. Malarstwo holenderskie i flamandzkie źródłem inspiracji dla współczesnych poetów i eseistów polskich (np. Z. Herberta, W. Szymborskiej). Omów, analizując wybrane przykłady.
42. Artyści jako bohaterowie dzieł literackich i filmowych. Omów zagadnienie, charakteryzując wpływ różnych środków wyrazu na kreacje bohatera.
43. Koncepcje piękna w literaturze, malarstwie i architekturze. Dokonaj analizy i porównania wybranych dzieł.
44. Magiczny świat Marca Chagalla i Brunona Schulza. Omów i porównaj, wykorzystując wybrane dzieła malarza i pisarza.
45. Galilejczyk w literaturze i malarstwie. Przedstaw i porównaj wybrane portrety Jezusa.

46. Portret Żyda i motywy żydowskie w literaturze i sztuce. Zaprezentuj na przykładzie wybranych dzieł.
47. Spotkania z „cudzym pięknem” w poezji Adama Zagajewskiego. Zaprezentuj intertekstualny dialog poety z dziełami plastycznymi, muzycznymi oraz wybitnymi twórcami.
48. Uprzedmiotowanie człowieka jako problem w literaturze i sztuce (np. T. Kantor, T. Różewicz, A. Wróblewski). Omów i zinterpretuj zjawisko na wybranych przykładach.
49. Literacki i malarski obraz starości. Zaprezentuj na wybranych przykładach.
50. Motyw przemiany bohatera w literaturze i sztuce. Przedstaw i porównaj wybrane przykłady.
51. Adaptacje filmowe dzieł literackich. Odwołując się do wybranych przykładów, porównaj literackie i filmowe środki wyrazu.
52. Sposoby przedstawiania świata w komiksie. Omów, odwołując się do wybranych przykładów.
53. Wpływ wojny na osobowość człowieka. Ukaż problem, odwołując się do wybranych dzieł literackich i filmowych.
54. „Szukam przyjaciela i mistrza...” Zaprezentuj swoje rozważania o tych dziełach literackich i filmowych. Które wpływają na kształtowanie systemu wartości młodego człowieka początku XXI wieku.
55. Motyw Matki Boskiej w literaturze i sztuce. Omów, odwołując się do wybranych przykładów.
56. Motyw mater dolorosa w literaturze i sztuce. Omów, odwołując się do wybranych przykładów.

III. Język

1. Stylizacja biblijna w literaturze. Omów jej funkcje w wybranych utworach literackich.
2. Stylizacja środowiskowa w literaturze, jej odmiany i funkcje. Zanalizuj zagadnienie na wybranych przykładach.
3. Ekspansja języków obcych na język polski na progu XXI wieku. Omów zjawisko na podstawie obserwacji Internetu
4. Funkcje stylizacji modlitewnych w literaturze różnych epok. Omów zjawisko, przywołując wybrane utwory literackie.
5. Dialektyzacja w literaturze. Odwołując się do wybranych przykładów literackich, omów jej funkcje w utworze.
6. Archaizacja w literaturze. Omów jej funkcje w wybranych utworach literackich XIX i XX wieku.
7. Mowy słynnych mówców a przemówienia współczesnych polityków. Porównaj pod względem językowym wybrane teksty.
8. W jaki sposób dobór środków stylistycznych wpływa na kreację świata przedstawionego w utworze? Rozważ, analizując twórczość wybranego autora.
9. Język radia, telewizji, prasy jako odbicie tendencji rozwojowych polszczyzny. Omów zagadnienie, dokonując analizy wybranych tekstów.
10. Jak język służy uczuciom? Omów językowe konwencje wyrażania miłości w różnych epokach, analizując dzieła literatury pięknej i epistolografii.
11. Analizując wypowiedzi bohaterów literackich dowolnie wybranych dzieł, wskaż cechy języka postaci jako źródła ich charakterystyki.
12. Funkcje komizmu językowego w wybranych utworach dawnych i współczesnych. Omów, odwołując się do konkretnych przykładów.
13. Jaką funkcję w poezji XX wieku pełnią eksperymenty i zabawy językowe? Rozważ problem na przykładzie twórczości wybranego poety / wybranych poetów.

14. Język potoczny jako źródło literatury współczesnej. Przedstaw zagadnienie na wybranych przykładach.
15. Rola neologizmów w tworzeniu literackiego obrazu świata. Rozwiń zagadnienie na podstawie wybranych tekstów poetyckich XX wieku.
16. Zanalizuj język i styl Twego ulubionego publicyisty. Przedstaw wnioski, ilustrując je przykładami.
17. Internet a kultura. Zanalizuj język Internetu, przedstaw jego ewolucję i zachodzące w nim zmiany. Odwołaj się do przykładów.
18. Rola frazeologizmów w poezji współczesnych poetów np. E. Lipskiej, S. Barańczaka i W. Szymborskiej. Omów temat, odwołując się do wybranych przykładów.
19. Język utworów W. Gombrowicza i Witkacego jako wyzwanie wobec tradycji. Omów zagadnienie na wybranych przykładach.
20. Scharakteryzuj język i styl wybranej epoki literackiej na przykładzie utworów dwóch reprezentatywnych dla niej pisarzy.
21. Czar leśmianizmów. Omów sposoby tworzenia i funkcje neologizmów w poezji Bolesława Leśmiana.

IV. Tematy zaproponowane przez uczniów

1. Odwołując się do wybranych przykładów literackich, przedstaw różne postawy ludzi wobec dramatu II wojny światowej.
2. Niezmienne problemy Rzeczypospolitej przedstawione w dziełach renesansu i romantyzmu. Omów na wybranych przykładach.
3. Buntownik jako bohater literacki - przedstaw i porównaj postawy buntowników w tekstach kultury XX i XXI wieku.
4. Przedstaw różne sposoby funkcjonowania mitu agrarnego w twórczości wybranych pisarzy różnych epok.
5. Afryka i jej mieszkańcy jako temat literatury. Omów różne sposoby prezentacji i funkcje tego motywu.
6. Taniec i muzyka ludowa w literaturze i sztuce. Omów sposoby i funkcje ich wykorzystania w dziełach różnych epok.
7. Motyw sportowca w literaturze i sztuce. Omów, odwołując się do wybranych tekstów kultury.
8. Jakie wizerunki szatana tworzy literatura i sztuka? Omów, odwołując się do wybranych przykładów.
9. Adaptacje filmowe dzieł literackich. Odwołując się do wybranych przykładów, porównaj literackie i filmowe środki wyrazu.
10. Portrety zbrodniarzy i ich funkcje. Omów na wybranych przykładach.
11. Różne oblicza miłości w literaturze współczesnej. Omów, odwołując się do wybranych przykładów.
12. Siedem grzechów głównych. Omów, wykorzystując przykłady z literatury, sztuki i filmu.

Do wyboru 248 tematów

Członkowie Zespołu Przedmiotowego:

Antonina Conder

Ewa Hipsz

Aleksandra Saulewicz-Gruszczyńska

Rafał Feceneć

Iwona Ciasnocha